

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Татяна Симеонова Иванова, д.м.
 Директор „Дирекция Научна и учебна дейност“ на
 „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Токуда“ ЕАД
 член на жури за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“, определено със
 заповед № РД -109 - 486/18.11.2021 г
 на Ректора на Медицински университет “Проф. д-р Параскев Стоянов“

Относно: Дисертационен труд на Яна Тошкова Тошева, докторант в редовна форма на обучение в докторска програма „Управление на здравните грижи“, професионално направление 7.4.Обществено здраве, Област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт

ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД НА ТЕМА: ПРОФЕСИОНАЛНО ОБЩУВАНЕ НА ИНСПЕКТОРА ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ – ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОПТИМИЗАЦИЯ

Представените от Яна Тошкова Тошева документи - дисертационен труд, автореферат и допълнителни документи, са в съответствие с нормативните изисквания на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на МУ “Проф. д-р Параскев Стоянов“- гр. Варна. Не откривам пропуски в представената документация.

Декларирам, че нямам конфликт на интереси с кандидатката.

Всички представени материали са прецизно подредени и описани.

Няма данни за плагиатство.

1. Кратки биографични данни

Яна Тошева е родена на 21.08.1978г. в гр. Варна. Завършва Медицински колеж - гр.Варна през 2000 г., степен специалист, специалност „Санитарен инспектор“. Надгражда полученото образование като през 2015г. като завършва МУ, гр. Варна, ОКС „Бакалавър“, специалност „Управление на здравните грижи“, а през 2016 г. завършва ОКС „Магистър“ в МУ – Варна, специалност „Управление на здравните грижи“.

Заеманите позиции също са последователно надградени: през периода 2001-2004 гг. е санитарен инспектор в ХЕИ – Варна, Отдел „Държавен санитарен контрол“, през 2005-2011 гг.

е младши инспектор в РИОКОЗ- Варна, Дирекция „Държавен здравен контрол“, от 2011г. до 2016г. е инспектор в Областна дирекция по безопасност на храните – Варна.

От 19.09.2016г. до 19.09.2021г. заема академичната длъжност „Асистент“ в МУ Варна - МК, УС „Инспектор по общественото здраве“. Има и активна преподавателска дейност към МК - Варна като преподавател по учебна практика през летните семестри на 2015г. и 2016 г. и зимния семестър на 2021г. (граждански договори).

Яна Тошева има редица допълнителни обучения, особено полезни при заеманите от нея длъжности, както и в преподавателската ѝ дейност, документирана с удостоверения и сертификати, като: Сертификат за вътрешен одит на HACCP система от Съюз по хранителна промишленост; СДО, Удостоверение за преминал курс на обучение по „Педагогическа компетентност“, I ниво, при МУ - Варна; СДО, Удостоверение за продължаващо обучение по медицинска педагогика, при МУ – гр. София – „Психотерапевтични подходи в медицинската практика“; Сертификат за участие в семинар „Научни комуникации за различни аудитории“; СДО, Удостоверение за продължаващо обучение по медицинска педагогика, при МУ – гр. София – „Медико – социални, педагогически аспекти на взаимоотношението „пациент – медицински екип“; Удостоверение за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации, при МЗ, РЗИ – гр. Варна; Сертификат по система за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF), при Изпълнителната агенция за потребителите, здравеопазването и храните (CHAFEA) на ЕК; Сертификат за вътрешен одитор на системи за управление на безопасността на храните съобразно изискванията на спецификацията HACCP, при “Муди Интернешънъл“ ООД; Сертификат за напреднали базови компютърни умения - Министерство на държавната администрация и административна реформа при Република България.

2. Значимост на темата

Темата на дисертационния труд е съвременна, актуална, и дори бих я определила като неотложна за нашето съвремие, като се има предвид важната роля на инспекторите в опазването на общественото здраве. Темата е планирана и започната преди настъпилата пандемия от COVID 19, но в процеса на развитие на пандемията, ролята и функцията на институциите по опазване на общественото здраве се очертаха още повече като важни и адекватни на изградената система на общественото здравеопазване, което потвърждава правилния избор и насочеността на темата.

Направеното проучване за идентифициране на факторите на професионалната среда, имащи отношение към професионалното общуване и поведение на здравните инспектори, е

съвременно, определено от действителните потребности на обществото от развитието на този вид услуги и предлага пътища за тяхното усъвършенстване.

3. Структура на дисертационния труд:

Дисертационният труд на Яна Тошева е оформен на 175 страници и съдържа въведение, обзор на литературата, цели, задачи и методология, анализ на резултатите и обсъждане, подходи при оптимизиране на професионалното общуване на ИОЗ, изводи, препоръки и приноси, заключение, библиография със 178 литературни източника и 6 приложения, сред които и предложения за 2 учебни програми.

Дисертационният материал е онагледен с 11 таблици и 62 фигури. Приносите са представени в дисертацията и в Автореферата, където е приложен и списък на публикации и научни съобщения по темата.

3.1. Въведението е на 2 стр.

3.2. Обзорът на научната литература е представен на 49 страници и показва отлична осведоменост на авторката по отношение на характеристиката и особеностите на професионалната дейност на ИОЗ, общуването в професионалната среда, факторите, влияещи върху това общуване. Добрата информираност по темата, на базата и на личния опит на докторантката, позволява да се направят редица обобщения - ежедневните дейности и роли налагат ИОЗ да притежава високи комуникативни умения и компетентности, изискването е наложително и поради специалния статут, който ИОЗ получава като държавен служител, в т.ч. и наказуемостта на неговото поведение. Отбелязва се, че не е достатъчно само да се спазват определените с нормативен акт изисквания, но и да има професионален подход при създаване на междуличностни отношения, в основата на които стои общуването.

3.3. Цел, задачи, методичен подход

Яна Тошкова си поставя за цел на своята изследователска работа да проучи професионалното общуване на ИОЗ с оглед разкриване на възможностите за оптимизиране на комуникативните им умения в процеса на работа.

За изпълнение на така поставената цел си поставя и 5 добре формулирани задачи, както 4 подходящи хипотези.

Методичен подход. Обект на проучването са: инспектори по обществено здраве, работещи в РЗИ и Областни дирекции по безопасност на храните и експерти- лекари, главни инспектори. 132- мата респонденти са разпределени в 2 групи: ИОЗ, работещи в РЗИ – 116 души и експерти – 16 души. Осъществените проучвания са лично дело на дисертантката.

Приложени са адекватни методи – документален метод, социологически метод- анкетен метод (индивидуална анкетна карта, включваща 22 въпроса-7 затворени, 11 полузатворени и 4 отворени въпроса) и дълбочинно интервю (проучване на мнението на експертите в 10 области), SWOT – анализ.

Статистическият анализ е приложен умело и включва различни анализи, които са в съответствие с поставените цели и задачи.

3.4. Резултати. Получените резултати са изложени прилежно на 56 страници от дисертационния труд и включват резултатите от проведеното анкетно проучване, резултати от проведените дълбочинни интервюта, изследването на факторите на трудовата среда, оказващи влияние върху професионалното общуване и поведение на ИОЗ, разработения от дисертантката професионално – личностен профил на ИОЗ, както и SWOT – анализ на професионалното общуване и поведение на ИОЗ. Резултатите са много добре онагледени и отговарят на поставените цели на изследването.

3.5. Обсъждането и представянето на подходите при оптимизиране на професионалното общуване на ИОЗ е представено на 10 страници и е посветено на 2 модела: единият е за оптимизиране на професионалното общуване, включващ система за контрол и анализ на поведенческите характеристики на ИОЗ и прилагането на превантивни мерки за борба с професионалния стрес, а вторият - за обучението на ИОЗ чрез въвеждане на специализирани програми на две нива за развитие на комуникативни умения и решаване на конфликти. И двата модела могат да бъдат оценени високо и заслужено да бъдат отнесени към значимите резултати на проведеното проучване.

3.6. Изводи, препоръки и приноси: Яна Тошкова предлага 8 обобщени извода. Те произлизат пряко от поставените цел, задачи и от резултатите на проведеното изследване и се отнасят до установените факти, че натовареността на работното място повлиява професионалното общуване на ИОЗ, налице е ниска професионална удовлетвореност, установява се нарастване на конфликтите, които са предимно с лицата, подлежащи на контрол. Важен извод, направен на базата на проведеното анкетно проучване е, че професионалното общуване на ИОЗ се влияе от емоционални и поведенчески характеристики, както и че липсва система за изграждане на професионални комуникативни умения.

Оптимизирането на професионалното общуване на ИОЗ е възможно чрез интервенции върху психо-социалните фактори и предоставяне на специализирани обучения. Направеният професионален профил на ИОЗ може да бъде оценен високо, защото включва в себе си наличието на добра професионална подготовка, наличие на необходимите знания, умения и

компетенции и добри комуникативни способности. Налице също така е ниско заплащане, високо ниво на стрес и натовареност. С нарастването на възрастта се установява спад на мотивацията, престижа на професията, усещането за полезност в обществото, кариерното развитие и пълноценното използване на потенциала на инспекторите.

Препоръките са добре формулирани и насочени към подходящите институции и биха могли да намерят конкретно практическо приложение.

4. Авторефератът е представен на 61 страници и отразява адекватно написаното в дисертационния труд и е издържан според изискванията.

5. Приноси: Приносите са отразени в дисертационния труд и автореферата и са 10, разделени в две групи - с теоретичен и с практико-приложен характер. Напълно приемам оценката, че това е първото по рода си проучване за влиянието на факторите на професионалната среда върху процеса на общуване в дейността на ИОЗ, много сполучливо е разработен професионално-личностния профил на ИОЗ, представен е подходящ теоретичен модел за оптимизиране на професионалното общуване. Значителен принос с практико-приложен характер са разработените подробни учебни програми за избираема учебна дисциплина и за следдипломно обучение на ИОЗ, както и предложените въпросник за подпомагане на оценката за мотивация и удовлетвореност на ИОЗ и разработените карти за идентифициране на риска на работното място на ИОЗ и предприемане на превантивни мерки.

6. Публикации: Във връзка с дисертационния труд авторката представя 2 публикации в списания и 1 публикувано участие в научен форум. Това напълно удовлетворява изискванията.

Заклучение

Оценявам работата на Яна Тошкова на тема „Професионално общуване на инспектора по общественото здраве - възможности за оптимизиране“ като интересна в научно отношение и важна за практиката.

Дисертационният труд е разработен в пълно съответствие с академичните изисквания, посветен е на изключително актуална тема, разглежда задълбочено проблемите на ИОЗ в най-различни аспекти и предлага подходящи подходи за подобряване на обучението и конкретната практика. Написан е на правилен български език, показва задълбочени познания на конкретната извършвана дейност от ИОЗ. Приложени са адекватни методи за събиране и коректно обработване и представяне на резултатите. Изводите са конкретни, съответстващи на получените резултати и осигуряват подходяща база за бъдещето оптимизиране на дейността на ИОЗ, на базата на представените теоретични и практико-приложни приноси.

Въз основа на гореизложените достойнства на дисертационния труд на Яна Тошкова Тошева давам положителна оценка и убедено препоръчвам на членовете на почитаемото Научно жури да гласуват положително и да присъдят на Яна Тошкова Тошева образователната и научна степен „Доктор“, в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, научна специалност “Управление на здравните грижи“

21.12.2021 г.

Изготвил:

Проф. д-р Татяна Иванова, д.м.

